

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Ing. K. S.**, zastoupen Mgr. Květou Pechouškovou, advokátkou se sídlem Na Sadech 2033/21, České Budějovice, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, o žalobě na vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 1996, č. j. PÚ 142/179/96-KRZ-353, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 10. 2020, č. j. 51 A 53/2020 – 10,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobce se domáhá vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného (původně Pozemkového úřadu v Jindřichově Hradci) ze dne 7. 3. 1996, č. j. PÚ 142/179/96-KRZ-353, které se týkalo restitučních nároků v katastrálním území obce Rapšach. Nicotnost dovozuje z vnitřní rozpornosti rozhodnutí.

[2] Krajský soud žalobu odmítl. Úvodem napadeného usnesení upozornil na skutečnost, že stejnou otázkou se zabýval v řízení vedeném pod sp. zn. 10 Ca 2/2008. Již v tomto řízení odmítl správní žalobu, neboť zde existovala překážka věci pravomocně rozhodnuté (řízení vedené u téhož soudu pod sp. zn. 10 Ca 270/96) a žaloba byla podána opožděně. Tyto závěry potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 11. 2008, č. j. 6 As 28/2008 – 40.

[3] Krajský soud dále konstatoval, že žalobce podal žalobu (ve které se domáhal vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného) opakovaně, poprvé již dne 10. 1. 2008 (žaloba byla pod sp. zn. 10 Ca 2/2008 odmítnuta), v nyní projednávané věci dne 14. 10. 2020. V obou případech zjevně po uplynutí lhůty stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s., neboť rozhodnutí, proti němuž brojí, bylo vydané žalovaným v roce 1996. Jedná se tedy o žalobu opožděnou. Stejně tak platí,

že rozhodnutí, u něhož požaduje žalobce prohlásit jeho nicotnost, bylo již předmětem přezkoumání soudem, a to na základě opravného prostředku podaného totožným žalobcem proti rozhodnutí právního předchůdce žalovaného, byť podle předešlé procesní úpravy (části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění platném do 31. 12. 2002). Rozhodnutí byla soudem potvrzena, neboť byla vydána v souladu se zákonem a rozsudek krajského soudu nabyt právní moci. Z toho důvodu soud opakovaně uzavřel, že pro projednání žaloby žalobce požadující vyslovení nicotnosti rozhodnutí nebyly splněny procesní podmínky, a to jednak z důvodu existence překážky věci pravomocně rozhodnuté (překážka *res iudicatae*) a dále z důvodu opožděného podání takové žaloby.

[4] Závěrem krajský soud uvedl, že na jeho závěru nic nemění ani výrok III. usnesení Okresního soudu v Jindřichově Hradci, kterým bylo řízení před tímto soudem zastaveno a žalobce byl poučen, že žalobu na vyslovení nicotnosti rozhodnutí může podat ve správním soudnictví ve lhůtě do 1 měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení. Okresní soud žalobci poskytl pouze obecné poučení, aniž by zkoumal konkrétní podmínky pro projednatelnost žalobcem podané žaloby (resp. otázku její včasnosti či existence překážek řízení). To učinil až krajský soud po konkrétním posouzení žalobcem podané žaloby a splnění podmínek pro její projednatelnost neshledal.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[6] Předně poukazuje na to, že mu bylo odňato právo vyjádřit se k podjatosti rozhodujících soudců. Soudkyně JUDr. Trnková rozhodovala v předešlých soudních řízeních (sp. zn. 10 Ca 2/2008 i sp. zn. 10 Ca 270/96). Soud se navíc nezabýval v žalobě uvedenými důkazy. Tyto okolnosti tak svědčí o podjatosti této soudkyně.

[7] V kasační stížnosti dále pojednává o průběhu restitučního řízení, které bylo zahájeno dne 11. 11. 1992, vyústilo v rozhodnutí vydané žalovaným a na něj navazující řízení u soudů (správních a civilních). Rekapituluje četné vady řízení, neplatnost kupních smluv (nedošlo ani k proplacení podhodnocené ceny) a závěry znaleckého posudku, který poukazuje na nezákonný přepočítaný v restitučním řízení. Žalobu o neplatnosti kupní smlouvy zamítl Okresní soud v Jindřichově Hradci s tím, že její věcné projednání by znamenalo obcházení restitučních zákonů. Předloženými důkazy se v minulosti odmítly zabývat jak Okresní soud v Jindřichově Hradci, tak Krajský soud v Českých Budějovicích, jakož i Nejvyšší správní soud.

[8] Žalovaný se ztotožnil se závěry krajského soudu a plně na ně odkázal.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda v daném případě došlo ke splnění podmínek řízení o kasační stížnosti. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody a v řízení je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Soud proto posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou stěžovatele, že řízení před krajským soudem bylo vedeno podjatou (vyločenou) soudkyní JUDr. Trnkovou. Je-li rozhodnutí

krajského soudu vyneseno vyloučeným soudcem (soudci), jedná se o zmatečnost řízení před krajským soudem, která, je-li kasační stížností napadnuta, vede ke zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem dle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 110 odst. 1 s. ř. s. Podstatou určení, zda stěžovatelova námitka je důvodná, je tedy to, zda existují pochybnosti o podjatosti soudkyně krajského soudu. Ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. stanoví, že soudce je vyloučen mj. i tehdy, podílel-li se na projednávání či rozhodování věci (u správního orgánu nebo) v předchozím soudním řízení. Rozhodující otázkou pro posouzení namítané podjatosti soudců v projednávané věci tedy bylo vymezení pojmu „předchozí soudní řízení“. Smyslem této právní úpravy je především rozvinutí principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy a tím i práva na spravedlivý proces. „Předchozí soudní řízení“ je třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv soudní řízení, byť ve stejné věci, jehož byl žalobce účastníkem) nýbrž instančně. Vyloučen by tak byl soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. Nao 17/2004 – 43). Je tedy zřejmé, že o takový případ se v posuzované věci nejedná a námitka podjatosti soudkyně krajského soudu není důvodná. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani otázka opomenutých důkazů, neboť krajský soud neshledal naplnění podmínek pro věcný přezkum věci a o těchto otázkách tak ani rozhodovat nemohl. Navíc, důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech (§ 8 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[12] Krajský soud odmítl správní žalobu stěžovatele, neboť šlo o žalobu opožděnou, a navíc jejímú věcnému projednání bránila překážka věci rozhodnuté. Vůči tomuto závěru stěžovatel v kasační stížnosti nebrojí, resp. nevznáší žádnou argumentaci. Nejvyšší správní soud závěr krajského soudu o opožděnosti a existenci překážky věci rozhodnuté považuje za správný. Ostatně za opožděnou byla označena již žaloba totožného stěžovatele v předchozím řízení u Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 13. 11. 2008, čj. 6 As 28/2008 - 40), v němž soud přisvědčil i závěru o existenci překážky věci rozhodnuté. Na velmi podrobné odůvodnění citovaného rozsudku (o něž se opřel rovněž krajský soud) je proto znovu třeba odkázat.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Nejvyšší správní soud nezjistil ani žádný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl tedy kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Skutečností, které stěžovatel uváděl v rozsáhlé kasační stížnosti, se kasační soud při nejlepší vůli věcně zabývat nyní nemohl. I křivdy minulosti, k nimž masově docházelo, lze napravit jen v rozsahu, který nastavily restituční zákony, výlučně prostředky v nich upravenými a ve lhůtách tam stanovených.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2021

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu